

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
חיי שרה
◆◆◆
שנת
תשפ"ב
◆◆◆
גליון 124

בעניי השנה

חשיבות האמהות

פרשת חיי שרה, מעשה פטירת שרה אמנו וקבורתה, **האמא הראשונה** של כלל ישראל, מתוך הארבע אמהות. וכפי האין שהתורה מרחיבה לספר בענין האמהות, בפרשה שלנו, ובפרשיות אח"כ, **רואים את החשיבות הגדולה שלהן**. כי חלק גדול ועיקרי, נוטלות האמהות הקדושות בבנין כלל ישראל.

כך היו האמהות הקדושות, וכך זה **בכל הדורות**, האמהות בעיקר **הן המשרישות אהבת תורה, וקיום המצות בלב הילדים**.

ותפילות האם על הבנים, כוחן גדול, כידוע. והי' רבינו מספר שהחפץ חיים הקדוש הי' שומר ומחבב את הסידור של אמו, שהי' ספוג בדמעות שהתפללה עליו, וכמדומני שהוסיף שהי' אומר שמזה זכה לכל מה שזכה.

המשך אחד כל הדורות

והכל זה **המשך אחד לאמהות הקדושות**, כפי שהי' אומר רבינו, כשדובר על קריאת שמות לילדים, שצריך להשתדל **לקרוא בשמות האמהות, ושמות של דורות קודמים**, שבזה מרגישים **קירבה אליהם**, ולא כדאי לחפש שמות חדשים שהתחילו לקרוא בדור האחרון. וזוהי **השאיפה של כל בת ישראל, לזכות להידמות לאמהות הקדושות**, ולבנות על פי דרכן, את המשך הדורות.

ובהזדמנות ביאר, למה אומרים שרה "אמנו", רבקה אמנו, רחל אמנו, לאה אמנו, ולא **סבתינו?** אלא שאנו כ"כ **קרובים אליהם, בבחינת אמא**.

ירידת הדורות

ואם הדברים אמורים על דורות קודמים, על אחת כמה וכמה בדורות האחרונים, שישנה **ירידת הדורות נוראה**, כפי שהי' מביא רבינו מהחפץ חיים, שמה שהיו יורדים **פעם ב"חמישים דורות"**, יורדים **כעת בדור אחד!** והיצר מתעתע ומבלבל אותנו, ומנסה **בכל הכח להרוס את הדמות של ה"ידישע מאמע"**, [אמא יהודי], עם כל מיני אופנים, מבית ומחוץ.

נסיונות מקום עבודה

וא' הנסיונות שמעמיד היצר, הוא **מקום עבודה** לנשות ישראל, כאשר זכינו ב"ה שעולם התורה משגשג, ובנות ישראל **שואפות בכל לב**, שבעליהן יהיו ספונים בבית ה' יומם ולילה, וממילא כדי להביא טרף הביתה, **יוצאות במסירות לעבוד**.

אך דא עקא שברגע שישנה "יציאה", יש כבר פתח לשטן להפנות את היציאה, ליציאה רח"ל... של ירידה ברוחניות, עד **למקומות שפלים ביותר...**

לכן העמיד לנו הקב"ה את רבי וחכמי הדורות, רבותינו זצוק"ל ויבלחט"א **שעמדו ועומדים בכל עת על המשמר, להורות איזוהי הדרך השמורה, ואיזוהי הדרך שצריך לברוח ממנה**, דרך מוקשים רוחניים. ומורים את מנהלי הסמינרים, וכל הנוגעים בדבר, איזה מקצועות ללמד ואיזה לא ללמד. ואף כתב רבינו מכתב עם שאר גדולי הדור, שלא לצאת ללמוד במקומות אחרים.

וכלל גדול אמרו רבותינו בזה, **שהמטרה לא מקדשת את האמצעים**, והיינו שלא לטעות שבכדי שיהי' כסף בבית, או יותר כסף.. זה מתיר לעסוק בכל מיני דברים ומקומות **מפוקפקים ח"ו**.

אחד המרבה ואחד הממעיט

ויסוד ראשון הי' אומר רבינו, שצריך **לחדד את הידיעה הפשוטה**, שהשתדלות, היא "רק" **השתדלות**, ולא יותר. ומה שנגזר לאדם, **יקבל בכל אופן שהוא, אחד המרבה ואחד הממעיט**, וממילא מה מקום לרוץ לעבודה שיש בה יותר משכורת...

וגם אם נראה **לעין בשר ודם**, כאילו אותן שיוצאות לכל מיני עבודות מקצועיות וכו', יש להם חיי הרווחה.. עלינו לשנן ולחזור ולשנן, מה שסבי **הגדול הגה"צ רבי יוסף אברהם וולף זצ"ל** מייסד הסמינר, הי' חוזר תמיד, שצריך לדעת ש"שולחנו גדול משולחנו, וכתרנו גדול מכתרם" גם בעולם הזה, כפי שיודעים כולנו, היכן החיים "המאושרים" באמת.

מסגרת רוחנית

ושנית הי' אומר רבינו, שצריך לראות להישאר **במסגרת "רוחנית"**, בהוראה וכדו', שבזה נשמרים מפגעי הרחוב, וגם "מתעלים" ברוחניות, [וזכורני שפעם אחת הדגיש, שגם האשה צריכה "להתעלות"].

והי' אומר שאף ללמד **מקצועות חול, במסגרת בית ספר או סמינר**, זה בכלל מסגרת רוחנית, ועדיף לעבוד בזה, מאשר בעבודות משרד וכו' וכו'.

לשמור על העיקר

והכלל הגדול הוא, מה שהתחלנו בו, **שתפקיד האשה, היא לגדל את הילדים**, ולהעמיד דורות של תלמידי חכמים וצדיקים, וכל ענין העבודה לנשים, זה **מתוך הכרח** לסייע בהשתדלות בהבאת מחי' הביתה, אבל ח"ו שלא יהי' על חשבון העיקר.

ותפלתנו לבורא כל עולמים שיזכנו **ללכת בדרכי ישרים לפניו, ולעבדו בלבב שלם, ולזכות לבנים המאירים את העולם בתורתם, ולא ליפול בחבלי היצר הרע**.

לתועלת הרבים, אביא דברים נשגבים בענין הפרשה, שדיבר רבינו בהכנסת ספר תורה לשיבת "גרודנא באר יעקב" לפני הרבה שנים.

וז"ל: יש מצוה של לימוד התורה ויש ג"כ ענין של "כבוד התורה", ויש מקומות שמשמע כי כבוד התורה דוחה אפי' את לימוד התורה. וכבוד התורה כולל בין כבוד ספרי תורה, בין כבוד חכמים, וזוהי מצוה גדולה מאד.

ומצינו בספר יהושע (סוף פרק י"ד) עה"פ והארץ שקטה ממלחמה. מביא רש"י מדרש אגדה, האדם הגדול בענקים הוא אברהם אבינו הוא שגרם להם שהארץ שקטה ממלחמה ארבעים שנה שנתעכבו במדבר, בשכר שכבוד את הזקן בקרית ארבע שאמרו לו נשיא אלקים אתה בתוכנו, עכ"ל.

זאת אומרת שהגויים שהיו בארץ ישראל זכו להישאר בארץ וליהנות ממנה עוד ארבעים שנה, וכלל ישראל נתעכבו ארבעים שנה במדבר, ולולי זאת משמע שהי' אפשר שכלל ישראל יכנסו לארץ ארבעים שנה קודם, וממילא הגויים כבר לא היו חיים ולא נהנים מהארץ, והם האריכו ימים וגם נהנו מהארץ ארבעים שנה, בזכות שכבוד את הזקן, ואמרו לאברהם אבינו "נשיא אלקים אתה בתוכינו".

והנה לא מצינו שהגויים מצווים בכבוד תלמידי חכמים, ובמנין שבע מצוות שנצטוו בני נח אין מצוה לכבד תלמידי חכמים, וכן האם הם ידעו מה זה תלמיד חכם, האם הם השיגו את זה? אבל כנראה שבכל זאת הם הבינו לכבד את אברהם אבינו ולקרוא לו נשיא אלקים אתה בתוכינו, ובשביל הדבר הזה הם זכו לחיות עוד ארבעים שנה, ולא רק בני חת זכו לכך, אלא כל הז' אומות, הכנעני והאמורי וכו' "כולם" זכו לחיות עוד ארבעים שנה, בזכות זה שבני חת אמרו לאברהם אבינו נשיא אלקים אתה בתוכינו.

ואמנם ליהודים אינני יודע איזה שכר שהיו נותנים על כזה דבר, כי ליהודי לא נותנים שכר בעולם הזה, אבל אומות העולם השכר שלהם הוא בעולם הזה, [ובעולם הבא לא ידוע מה יהי' להם], וכתוב כאן שזה הי' השכר שלהם בעולם הזה, שזכו להישאר בארץ ארבעים שנה. [ואע"פ שבפסוקים מבואר שנתעכבו להיכנס לארץ בגלל חטא המרגלים, מסתמא זה לא קושי', וכמו שהגמ' אומרת על דברים אחרים, הא והא גרמון].

עכ"פ כתוב כאן במדרש שבשביל שאמרו נשיא אלקים אתה בתוכינו זכו להמשיך לחיות ארבעים שנה בארץ, ולולי זאת כבר קודם לכן הם לא היו חיים ולא היו בארץ.

ומזה רואים את גודל הזכות, אפי' אם אדם עושה את זה לא לשם מצוה, והיו עובדי עבודה זרה, אבל עכשיו הם ראו לפנייהם אדם שהלך והכריז בכל העולם כולו שיש רק רבונו של עולם "אחד" וכל האלילים הם כלום, ובשביל זה הם העריכו אותו עד כדי כך שהבינו שצריך לומר לו "נשיא אלקים אתה בתוכינו", ובמה שאמרו את התיבות האלו, הם זכו לכבד תלמיד חכם, ואע"פ שהם לא יודעים מה זה תלמיד חכם, ומה זה חכם, אעפ"כ הם זכו לשכר כזה גדול בעולם הזה, רואים איזה דבר גדול זה לכבד את התורה, ע"כ. והי' מזהיר רבינו על הזהירות בכבוד חכמים, ואמר **דבר שכיח מאד, ובפרט בישיבות, שמבזים את הראש ישיבה ואת הרמ"ם והמשגיחים, וזה הכל בכלל "אין רפואה למכתו" רח"ל...**

יהי רצון שנזכה לכבד את התורה ולומדיה כראוי, ונזכה לכל הברכות האמורות בתורה.

עוד ראינו לדבר על הדבר הנורא שהביא הקב"ה בארץ הקודש בתקופה האחרונה, שנראה כאילו ח"ו דרך רשעים צלחה, והרשעים כים יגרשו, להרוס כל חלקה טובה יהודית, רח"ל.

וכבר התבטא השבוע רבינו מרן ראש הישיבה הגרי"ג אידלשטיין שליט"א שזהו נגד הטבע, שיהודי יעשה גזירות על יהודי אחר. ואי"ז אלא גזירת עליון, ועלינו לחפש ולפשפש במעשנו האין לתקן את עצמנו, כדי שיסיר ה' את כוח הרע, המנסה להחליש ח"ו את הקדושה.

וכזה ממש כתב מרן הבית הלוי בקונטרס על מצות הבטחון, וז"ל וזאת תורת האדם הישר, כשמגיע לו איזה צער חלילה או חסרון מזונות, "לא ירבה בהשתדלותו" רק יפשפש במעשיו אשר לא טובים, שסיבבו לו כל זה וכו', וישב ממעשיו הרעים, וישפוך שיחו לפני הקב"ה שיחלצו למרחב וכו', עכ"ל.

אין עוד מלבדו

ויש כאן שתי בחינות, בחינה כללית, הגזירות בכללות על הציבור, ויש את הגזירות הפרטיות, שמרגיש כל א' וא' בביתו, ועל בשרו. אם זה גזירת המעונות, ואם זה גזירת המס על כלים חד פעמיים ועוד.

ומה שצריך כל א' לראות לחזק את עצמו ואת אנשי ביתו, באמונה חזקה "שאין עוד מלבדו", כפי שממשיך הבית הלוי, ויחזק לבו בבטחונו ובתקותו בו יתברך, ויקבע בלבו אשר בלעדו יתברך אין לו ממי לבקש עזרה.

וכבר מבואר בספר נפש החיים אשר אם רואה אדם את עצמו בצער חלילה, יתבונן באחדות הבורא, אשר אין עוד מלבדו. ואז ממילא יסתלקו ממנו כל הדינים והקטרוגים, וכמאמר הכתוב אני עשיתי, ואני אשא, ואני אסבול ואמלט, עכ"ל.

לדאוג על מחר... פיגול!

והיות וכעת אחת השאלות הגדולות העומדות על הפרק, היא אם יש חובת השתדלות לקנות כמות גדולה של כלים חד פעמיים וכנהנה. וחשבתי להביא מה שכתב פעם רבינו בכת"י קדשו, ותן לחכם ויחכם עוד.

וז"ל: הנה כל דין פיגול דנאסר באיסור של כרת, משא"כ בכל שאר פסולי מחשבה, יש לומר דהנה הובא במ"ב (סי' קנ"ז ס"ק ד') בשם הזוהר הקדוש דלא יבשל אדם על מחר, וכן לא להשאיר על יום אחר, והיינו דחסר במדת הבטחון בהשי"ת אם חושב על מחר.

וזה בחולין, דמ"מ לא נאסר למרות שלא בטח כהוגן, אבל בקדשים צריך להתרומם, ואם חשב על מחר, התורה אסרה באיסור חמור, והעונש הוא להראות שמה שאתה חושב שעי"ז תהי' יותר מבוטח, אדרבה יחסרו לו מהחיים.

וכן במן אם הי' משאירים היתה שולטת רמה, ללמד מדת בטחון, דאנשי דור המדבר הנהגה אתם היתה הנהגה גבוהה מאד.

וכן נותר ג"כ מהאי טעמא איסור חמור של כרת, ע"כ. וכמה פעמים הורה רבינו למעשה בנוגע לשאלות שונות, שיש להיזהר מדברי הזוהר הקדוש, וכמה כללים היו לו בזה, ולא אאריך בזה.